

Drasztikus változás a munkaügyi ellenőrzéseknél – hadüzenet a zsebbe fizetőknek

A kormányzat jövőre kötelezővé tenné a feketemunka bírságolását, igen magas büntetési összegek mellett – derül ki egy friss törvénytervezetből. Irányváltás, hogy vélhetően megértették: az ilyen típusú jogsértések jellemzően a kkv-knál fordulnak elő és az elmúlt években elnézett kihágásokat a továbbiakban nem kívánják eltérni. Egyebek közt szigorítanak még a munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó szabályokat is.

Úgy fest, a kormány a gazdaságfehérítés eddigi irányába jól illeszkedően – lásd például ekáer, online kassza, online számlázás – a szürke-, és feketefoglalkoztatást is célkeresztbe helyezné a költségvetési bevételek növelése érdekében. A parlament honlapján [megjelent](#), Kásler Miklós emberi erőforrások minisztere által jegyzett törvénytervezetből ugyanis kiderül, hogy az eddigi gyakorlattól eltérően a feketefoglalkoztatás esetén minden érintett gazdasági szereplőre bírságot szabnának ki, úgy, hogy mellőzésnek nem lenne helye. Továbbá azt is előírnák, hogy a bírságok mértéke mekkora legyen.

Trükköznek magyar munkavállalók százezreinek fizetésével

Ezidáig a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvény nem határozott meg ilyen esetekben konkrétan alkalmazandó bírságösszeget – kivéve a külföldi munkavállalók engedély nélküli foglalkoztatásánál, (Ami viszont nem munkaügyi bírsággal, hanem befizetésre kötelező határozattal járt). Ennek analógiájára vezetnének be mindenkire kötelező bírságokat, a

lépés hatására pedig biztos, hogy visszaszorulna a feketefoglalkoztatás – értékelt lapunknak Máriás Attila, a BDO Legal Jókay & Társai Ügyvédi Iroda vezető munkaügyi tanácsadója.

Vagyis a kabinet szakítana az elmúlt négy évben jellemző ellenőrzési gyakorlattal, ami a munkaügyi hatóság csöndes leépítésével együtt zajlott. Amennyiben a javaslat csont nélkül átmegy a parlamenten, onnantól fogva kivétel nélkül büntetendőek lesznek az effajta munkaügyi szabálytalanságok.

Korábban a bírságkiszabás egyáltalán nem volt szabályozva, a munkaügyi hatóság csak belső útmutatók alapján mérlegelte a büntetést. A gyakorlat az volt, hogy ha valakit feketefoglalkoztatás miatt fülön csíptek, de még a határozathozatalig visszamenőlegesen bejelentette a munkavállalót, akkor jellemzően kapott egy 100 ezer forintos bírságot. Sok munkáltató ennél kisebb összeggel, vagy akár bírság nélkül, figyelmeztetéssel is megúsza, attól függően, hogy milyen magatartást tanúsított az eljárás során, elismerte-e a kihágást, együttműködő volt-e, és egyébek. Mi több, ha valaki magánszemélyként dolgoztatott embereket feketén, akkor a bírság kiszabása után egy méltányosságra vonatkozó kérelem alapján mérsékelhették a büntetését.

Az új szabály már elrettentő erővel bírhat

A beadvány szerint egyaránt büntetnék a feketén, illetve színlelt szerződés keretében foglalkoztató munkaadókat, továbbá azokat is, akik a szerződésben foglalt munkabér összegére és a kifizetés határidejére vonatkozó rendelkezéseket megsértették. A 44. paragrafus szerint cégméret alapján állapítanak meg a bírságösszeg-határokat. A 2020 január 31-e után kezdődő munkaügyi ellenőrzések nyomán indult eljárásoknál a kötelező büntetési sávok a következők lennének:

- Húszt főnél nagyobb vállalkozás esetén a munkaügyi bírság

összege a foglalkoztatás megkezdésétől bejelentés nélküli foglalkoztatás megállapításáig a kifizetett munkabér, vagy munkadíj kétszerese. Amennyiben ezt az összeget nem tudják megállapítani, akkor legalább a bruttó minimálbér (jelenleg 149 ezer forint) négyszerese. Ez most 600 ezer forint körüli bírságot jelentene, miközben jövőre várhatóan további 10 százalékkal emelkedhet a legkisebb bér. A fizetési kötelezettség a foglalkoztatót annyi esetben terhelné ahány foglalkoztatott tekintetében a jogsértést megállapították.

- Ha az eljárás alá vont cégnél a hatósági ellenőrzés megkezdésekor a foglalkoztatottak száma a húsz főt nem haladja meg, a bírság összege a foglalkoztatás megkezdésétől, a bejelentés nélküli foglalkoztatás megállapításáig kifizetett munkabér, vagy munkadíj összege, de legalább a minimálbér kétszerese.
- Ha a foglalkoztató természetes személy – ideértve az őstermelőt is, – és a munkavállalót nem egyéni vállalkozás keretében foglalkoztatja, a munkavállalót érintő bejelentés nélküli foglalkoztatás megállapítása esetén a munkaügyi bírság összege a minimálbér fele.

Könnyítés, hogy amennyiben a feketén foglalkoztató cég az elmulasztott bejelentési kötelezettségének az eljárás során kitűzött határidőn belül eleget tesz, akkor a kiszabott munkaügyi bírság felét kell csak kifizetni. Amennyiben viszont a bírságot kiszabó határozat véglegessé válásától számított három éven belül ismét jogot sért, akkor a büntetési tétel kétszeresét kell megfizetnie.

Eddig a kkv-kal kesztyűs kézzel bántak

A 2004. évi kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló [törvény](#) alapján a 250 főnél kisebb és legfeljebb 50 millió eurós árbevételű cégeket például feketefoglalkoztatásnál első alkalommal történő jogsértés esetén nem szabad bírságotlani – kivéve súlyosabb esetekben,

például amikor a munkavállaló élete forog kockán. A módosítóban külön nem jelenik meg, hogy a kkv-kra vonatkozó előírásokon is változtatni kellene, de várhatóan a kodifikáció során ezt is át fogják írni – figyelmeztetett Máriás Attila.

A jogalkotói szándékot nézve úgy tűnik, nem csak a fekete-, hanem a szürkefoglalkoztatás is célpontba kerülhet 2020-tól, márpedig a minimálbéren, vagy garantált bérminimumon foglalkoztatott és emellett zsebből-zsebbe kifizetett dolgozók száma továbbra is nagyon jelentős a kkv-szektorban. Ezzel kapcsolatban pontos adatok továbbra sem állnak rendelkezésre, a jelenséget a KSH és a NAV beszámolóiban sem számszerűsítik. Egy 2017-ben, lapunknak adott durva becslés szerint a hazai versenyszférában dolgozó munkavállalók minimum 25 százaléka érintett lehet a zsebbe fizetős “konstrukciókban”.

Máriás emlékeztetett, hogy a prognózisok szerint az EU-ban Görögország után nálunk a legjelentősebb a szürkefoglalkoztatás. Mivel tiszta feketemunkánál a minimálbér melletti zsebbe fizetés sokkal elterjedtebb a magyar vállalatok körében, valószínűleg a kormányzat is inkább az utóbbi jelenség felszámolásában láthat újabb bevételi potenciált.

A kabinet valószínűleg a munkaügyi felügyeletet is meg kívánja majd erősíteni: erre a jogszabálytervezetben annyi utal, hogy felhatalmazást kapna a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a hatósági ellenőrzésre jogosító képzés és vizsga részletes szabályait. Bővül az ellenőrök jogköre is: többek közt a hatóság jogosult lesz a munkahelyen található biztonsági kamerák képfelvételeinek, valamint a be-, és kilépést rögzítő berendezések adatainak megtekintésére és azok lemásolására.

Megszorongathatják az engedély nélkül toborzókat

A módosító javaslat a színlelt szerződéssel történő munkaerő-kölcsönzést is szigorítaná. Jelenleg a munkaerő-kölcsönzők

tevékenysége pénzügyi letéthez és engedélyhez van kötve. Vagyis, aki e tevékenységet kívánja folytatni, le kell tenni egy nagyobb összeget – éves szinten 15 millió forintot – egy letéti számlára és amennyiben megfelel az előírásoknak, akkor kaphat működési engedélyt. A tevékenységet csak fordított áfafizetés keretében lehet folytatni.

Ezzel kapcsolatban nagyon sok csalás fordult elő, a kihágások pedig továbbra sem szűntek meg teljesen – magyarázta BDO Legal vezető tanácsadója. Sokan azt csinálják ugyanis, hogy nem munkaerő-kölcsönző céget működtetnek, hanem csak egy “mezítlábas” kft.-t, saját szolgáltatásukat pedig úgy számolják el a, mintha az tevékenység lenne – például leltározás, takarítás, vagy egyéb. Így nem az történik, hogy munkaórákat szolgáltatás formájában átszámláznak, hanem a szerződés alapján úgy tűnhet, mintha két vállalkozás közötti szolgáltatás-megrendelésről, illetve annak teljesítéséről lenne szó, holott ténylegesen nem szolgáltatásnyújtás zajlik, hanem emberek ellenérték fejében munkavégzésre történő átengedése. Ez már munkaerő-kölcsönzésnek minősül! Máriás szerint a szigorítás szándéka, hogy a tevékenységet minél könnyebben át lehessen minősíteni azzá, ami ténylegesen vagyis munkaerő-kölcsönzés.

A színlelt szerződések nagyon sok megrendelőt érintenek, köztük a multicégek országszerte szétszórt gyártóegységeit is. Jellemzően azok vidéken lévő vállalatok jelentik a fogadó oldalt, amelyek rá vannak szorulva a munkaerőpiaci helyzet végett, hogy új embereket találjanak, de a környéken nem tudják őket megszólítani. Például egy kelet-magyarországi zsákfaluban a nagy munkaerő-kölcsönzők nem érik el a hátrányos helyzetű, alkalmi munkából élő embereket, ám egy élelmes falubeli vállalkozó, aki érti a nyelvüket, alapíthat egy ilyen szolgáltatócéget és könnyen toborozhat naponta, mondjuk reggel öt óra ötven percre a buszmegállóhoz dolgozókat. Ezek a csalók rengeteg pénzt keresnek azzal, hogy nem váltják ki az ipart, így nem fizetik be az áfát, nem teszik le a letétet, vagy

adott esetben az érintett munkavállalókat is megkárosítják.

A jogalkotó most kötelező bírságokkal rászorítaná ezeket a szolgáltatókat, hogy tevékenységüket ne illegális talajon végezzék – ebben pedig a megrendelőknek is felelőssége lehet.

Forrás: napi.hu